

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА
НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
24 ЛИСТОПАДА 2015 РОКУ**

ХАРКІВ – 2015

майбутнього професіонала, усвідомлення можливостей саморозвитку, персоніфікація;

III – формування самопрезентаційної культури: оволодіння самопрезентаційними знаннями практичного спрямування, розуміння умов формування культури самопрезентації; підготовка до практичного втілення теоретичних знань, а саме оволодіння мовленнєвою культурою, невербальною комунікацією; умінням конструювання та реалізації стратегій і тактик самопрезентації; набуття практичних умінь у сфері вибору та використання адекватних засобів самопрезентації;

IV – формування потреби в зворотному зв'язку та систематичній самодіагностиці: формування практичних умінь самодіагностики та самоаналізу особистісних якостей, здібностей, поведінки, діяльності; підготовка до самовдосконалення самопрезентаційних умінь.

ВАСИЛЕНКО Г.В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ

Актуальність проблеми профілактики девіантної поведінки обумовлена зростанням у суспільстві кількості наркоманів, злочинців, осіб, віднесених суспільством до числа маргіналів. Проблема ускладнюється впливом величезного потоку інформації негативного змісту, що провокує формування девіантного стилю поведінки саме у дітей підліткового віку, які складають групу ризику щодо формування девіантної поведінки. Це потребує створення інформаційного простору з питань морально-правової відповідальності підлітків, що є одним із напрямів профілактики девіантної поведінки.

Визначивши відповідальну поведінку підлітка як ключове завдання превентивного виховання, під відповідальною поведінкою підлітків розуміємо «інтегровану моральну властивість, яка виявляється у здатності учня до розвитку позитивних якостей у процесі різноманітних видів соціальної діяльності, до прояву сталої, безпечної поведінки на основі сформованого превентивного світогляду, здатності супротиву до негативних впливів соціокультурного середовища, уникнення дій, що не відповідають соціально-правовим нормам, прийнятим у суспільстві, позитивної соціалізації, мотивації на здоровий спосіб життя» (Т. Федорченко).

Розглядаючи дефініцію «інформація» як роз'яснення, просвіта, ознайомлення, повідомлення про стан справ, можна стверджувати, що для поняття «інформаційний простір з профорієнтації девіантної поведінки підлітків» незмінним залишається наступне: сенсоутворюючим явищем у ньому є інформація (законодавча база України; правова база відповідальності; правові поняття, що регулюють поведінку; соціально-педагогічні механізми регуляції поведінки; правила безпеки в ситуації ризику); суб'єктом діяльності в його межах є особистість (соціальний педагог, вихователь, соціальний робітник,

волонтер); специфічні носії інформації (вітчизняні мас-медіа, засоби масової інформації; інформаційні агентства; телевізійна система мовлення; інформаційні технології; державні програми з профілактики; спілкування; науково-методичні журнали і конференції тощо); регулювання інформаційного простору, інтенсивність та міра доступності інформації визначаються соціальною необхідністю та економічними проблемами зростання девіації.

До суб'єктів інформаційного простору з профілактики девіантної поведінки входить й соціальний педагог, який працює з підлітками у різних закладах: загальноосвітні та позашкільні навчальні заклади, соціальні служби, дитячі громадські і суспільні організації, оздоровчі табори, центри реабілітації. Тому підготовка майбутніх соціальних педагогів до формування інформаційного простору з профілактики девіантної поведінки потребує об'єднання концептуальної, змістової організаційно-методичної складової професійної підготовки соціального педагога до профілактичної роботи з готовністю студентів поширювати інформацію за допомогою системи інформації і зв'язку. До напрямів такої підготовки відносимо: партнерську взаємодію зі соціальними службами (тренінги щодо використання сучасних соціально-педагогічних мас-медіа; упорядкованість профілактичної інформації; розробка засобів інформації – буклети, сайти з інформацією; волонтерський рух, телефон довіри); евристичне занурення (ситуативні інформаційні ігри; розробка інформаційних проєктів; робота з електронними ЗМІ; використання інформаційних засобів превентивного виховання; розробка правових сторінок користувачів комп'ютерних мереж; розробка соціальної реклами).

Все це дозволить удосконалити інформаційний простір з профорієнтації, де закладено базові суспільні цінності, моральні ідеали, національні традиції.

ВАСИЛЕНКО О.М.

ІНТЕРАКТИВНІ ГРУПОВІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Проблема розвитку соціальної відповідальності підлітків актуалізується тим, що саме цей вік є найбільш придатний для накопичення досвіду саморегуляції поведінки, прийняття на себе обов'язків та вважається вирішальним у становленні зрілої відповідальності особистості. Розвиток почуття дорослості підлітків вимагає від них самостійності і незалежності, поваги й врахування інтересів інших, особистісної вимогливості у досягненні спільної мети у мікросередовищі (сім'я, однолітки, громада) (Л. Божович, М. Боришевський, М. Савчин, Н. Скорбіліна). Однак, у підлітковому періоді простежується недостатній рівень саморегулятивних механізмів власної відповідальної поведінки (Т. Гурлева, Д. Леонт'єв), які можна розвивати інтерактивними методами в групі. Інтерактивні (англ. «interact» — здатний до взаємодії, діалогу) методи розвитку соціальної відповідальності – це способи постійної, активної взаємодії, які спрямовані на формування у дитини почуття обов'язків та їх виконання, вмінь здійснювати самооцінку та контроль за